

*Tanıdık bir yüz:
Osman Balcıgil'den
yeni bir kitap*

**'EN
HÜZÜNLÜ
EYLÜL'**

SAYFA EDITÖRÜ
Esra AKGÜN

Merhabalar,
Sizlere bu hafta çok tanıdık bir yüz ile
geldim; Osman Balçığıl.
Onu anlatmaya ne kelimeler ne sayfalar
yeter. Benim için o bir dev...
Üstad!..

Yıllarca ulusal gazete, dergi ve televizyonların haber bölümlerinde muhabir, editör ve yönetici olarak çalışmış.

Güney Amerika'da yaptığı çalışma 1988 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından yılın rapörtörü olarak seçilmiş. Ben ise Osman beyi, Ela Gözlü Pars Celile kitabı ile tanıdım. Osman'ın ilk kadın nü ressunu, Celile hanımı. Aynı unutmamı imkansız. Çünkü o aynı zamanda Nazım Hikmet'in annesi... İttihat ve Terakkiçilerle boğuşacak kadar cüretkar! Sevgisi ile kuracağı ev için masa örtüsü dizecek kadar mütevazı. Oğlu için canını ve gururunu hiçe sayacak kadar fedakar... 70 Yaşında olmasına rağmen oğlu ile açık grevi yapacak kadar güçlü bir kadın.

Yahya Kemal'in sevgilisi. Hümeysa'dan "İnledigim 'Sessiz Gemi' şiirini kendine yazdıracak kadar güzel ve alımlı bir kadın.

Celile hanımı tanımak ve o dönemin içinde olmak, aynı duyguları azzam da olsa yaşamak... Tarih ise tarih. Biz de ise, suçlusunden... Bütün bunları görmek istiyorsanız bu kitabı kesinlikle okumanızı tavsiye ederim.

Hayranlanm, bir Sabahattin Ali! Romanı olan Yeşil Murekkep ile devam etti. Meğer "Sabahattin Ali'nin bilmediği ne çok güzel yanı varmış" dedim okuduktan sonra.

Pesinden, "İpek Sabahlık" kitabı geldi! Osman hocadan. Bizlere, yani tüm kitap severlere Suat Derviş'i öyle güzel anlattı ki, ben kutuphanemde Suat Derviş köşesi yaptım.

Asıl adı Hicriye Saadet olan Suat

Derviş, Avrupa'ya muhabir olarak giden ilk kadın gazeteci, ilk başta sendikasının beş kurucusundan biri ve ilk başkanı, Devrimci Kadınlar Birliği'nin kurucusudur. Otuz'a yakın romanı olan Suat hanımın pek çok hikaye, makale, eleştiri ve çevirileri yayımlanmıştır. Bilimeyen yoktur diye düşünüyorum "Fosforlu Cevriye" filmini. Filmin uyarılandığı roman Suat hanıma aittir. Ama bir hayati var ki okumakla bitmez! Onu en iyi Osman bey anlatmış. Hem de öyle güzel anlatmış ki, ölümünü yaşadığı onlarda üstüne örttüğü 50 yıllık, hiç kayanından ayırmadığı "İpek sabahlık" a kadim. Yı 1968... Yayımlanan kitabının ödemesini dahi alamıyor yayın evinden Suat Derviş.

Göz yaşları içinde okudum desem yeri'di kitabını.

Bir diğer kitabı da "Affife Jale". İlk Müslüman Kadın Tiyatro Oyuncusu Affife Jale'nin mücadele dolu hayatı ve soluk kesen romanı. Affife Jale Yı hic bu kadar yokundan tanıdığınızı hissetmeyeceksiniz.

2019 Yılında ise Osman Balcıgil, yıla damgasını öyle bir roman ile vuruyor ki, okuyan herkesin yüreklerini yakıyor. Bir el gelliyor ve yüreğinizi avucuna alıp onu önce seviyor okuyor, sonra ise kan damlatıyor. En acısından hem de... En

hüzünlüsünden... O e lise, en
sevdiğiminizi ile, Nazım Hikmet'in...
Hiç bilmediğiniz yönleri ile Nazım
Hikmet'i tanıyor sunuz.
Ve bu yıl yeni bir kitap daha; "En
Hüzünlü Eylül" ile Osman bey bize
"İstanbul dan Büyükkada ya giden güzel
yüzü, Suzan ile el salladı. İstanbul da
hiçbir Eylül, 1955 'inki kadar hüzünlü
olmayacaktır! Kadim kent, "talih 'ine
Suzan' la ortak edecektir üstelik..."
diyor.
Burunların dışında, hocamızın 7 tane
daha muhteşem romanı var ki okuma
dayamayacakınız. Araştırma kitapları
ve bir tane de deneme kitabı var; tek
kelimeyle mükemmel.
Malum, içinde bulunduğumuz dönem
çok riskli. Acil bir işimiz olmadıkça
taktirde dışarıya çıkmadığımız bir
denem. Umanm bu zor dönemde de
atlatırız. "Neleri atlattık ki bu ilke"

diyerek,
hocamız ile
yaptığım
online
röportaja
geçiyorum.

1. Ben sizi kitaplarınız ile tanıyorum, benim gözümde
yeriniz çok büyük. Hangi
soruyu sorarsam, ne sorarsam
diye de heyecan yapmadım
desem yalın oyle ama sizin
bir de öyle güzel yüreğiniz
var ki, okuyucular tarafı-
ndan çok seviliyorsunuz.
Geçtiğimiz yıllarda imza
gününüzde yaptığınız
şöhbetteki ile beni
bir kez daha kendinize
hayran bıraktınız. Size,
sizin gözünüzden "Osman
Bolcalı nasıl birisidir?" diye
sorarsam, bana kendinizi
nasıl anlatırsınız?
Yediniye neyseniz, yetmi-
şinizde de o oluyorsunuz.
Giderek bu fikre daha çok
inanyorum. Çocukluğum-
da arkadaşlarım "Projeji"
derlerdi. Hen yeni bir şey
yapma arzusu duyur, bunu
yürürlüğe koyma cabası
gösterirdim... Çalışkan
olduğumu rahatlıkla
seydilebilirim... Okumayı
çokluğumdan bu yana
seviyorum... Seyahat
etmeye bayılıyorum... En
sevdiğim de galiba bir
masanın başına oturup
yazmak.

2. 1980 Yılından itibaren yayın hayatındasınız, her

banasında bulundum. Bu esnada doğrudan ve dolaylı yoldan tanıdıklarımı aldım. Mesela Sabahattin Ali'nin Marko Paşa'yı beraber çıkarttığı Aziz Nesin'i şahsen tanıdım. Süreyya'yı kaçak oldukları yıllarda evinde saklanan Kırıyıcı Ali'sin'den dinledim. Gençlik yıllarımda, Suat Derviş hakkında konuşurken "Suat Abla" derdik. Nazım Hikmet çocukluğumuz ve gençliğimiz derş şairidir. Şahsen olmasa da onu zaten hepimiz tanıyorduk. Doğrudan tanıdıklarım arasında Yaşar Kemal var mesela. Uzun yıllar Babı-ı Ali'de çalıştım. Haliyle tanıyoursunuz böyle insanları. Can Üçel de onlardan biridir. Dünyü kadar hatıram var ona da. Aziz Nesin'in bir dağıtıcısı şirketinin ofisinde yaptığımız konuşmayı hatırlıyorum. Tahsisata gelmişti ve yazdığı kitapların paralarını almakta zorlandığını anlatmıştı uzun uzun. Dünyü gibi. Çetin Altan'ı defalarca evinde ziyaret etmiştim, trenleriyle oynamıştım. Sonradan canlı yayınlarda arırdım.

yıllarımız. Kentli. İyi aile çocuğu. Okumuş. İstanbul'un kozmopolit yanında nefes alıyor. O günün modası, sineması, edebiyatıyla ilgili. Ve deli gibi

Olayları yaklaşımaktadır... Suzan korkunç bir biçimde yıkılacaktır! Öte yandan 1960 ihtilali esnasında da sahne alıyor. Orada da Suzan'ı 27 Mayıs'a müdahale

geliyor... Yerlisi yabancıları bilimseli popüleri, dinsel ideolojisi, romanı, hikayesi, şiiri... Bu durumda hakikaten seçici olmamız gerekiyor. Önümüze ne

yorum. Sizin beni tanıtrken de belirttiğiniz gibi araştırmacı gazetecilik kerneniyim. Ayrıca dergilerin ve ansiklopedilerin yayınlarında, bunları hazırlayan ekiplerin içinde bulun-
dum. Gazetecilikte en önemli iş editörlüktür. Muhabirler yazılarını yaz-
zarlar ama onlar mutlaka
bir editörün elinden geç-
er. Ben bu işi yıllarca bıka-
dan usanmadan yaptım.
Kötü yazıları iyi yazı haline
getirdim. Geçtiğim bütün
bu yılları bana katkı ver-
diğini düşünüyorum.

atıyla hepimizi derinden sarıyıyor, yaralıyor. Öte yandan, alt-üst oluşlar yarabirlikçilikten ortaya çıkıyor. Bugün Avrupa'ya baktığımızda halen Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarının hikayelerini anlatıyorlar, romanlarını yazıyorlar, filmlerini çekiyorlar. Demek istediğim, pandemi sanatlar, edebiyatlar açısından da aynı zamanda bir biriktirme dönemi. Dünya savaşları yaşanırken, bunların gelecekte hüznüne, merakla, hatta (altını çizerek söylüyorum) imrenilerek yaşanan öyküler haline dönüşeceğine bile bilebiliriz. Bugün ülkemizin ve öteki ülkelerin kim insanları, bizim farkında bile olmadığımız nice destanlar yazıyorlar... Günlü gelecek bunlar edebiyata, sinemaya yansıcak... Öte yandan hayatımızda, ailelerimizde ne kadar değerli olduğunu da öğretti bu süreç.

5. Bilirsiniz ki, bulunduğumuz dönem bir virüsün dünyayı, tabiri caizse ele geçirdiği dönem. Hepimiz, elimiz kolumuz bağlı evlerde kaldık. Neredeyse kurdan balkonlara bile çıkamıyoruz. Gözümüz televizyonda, haberlerde belki güzel bir haber gelir de "çok şükür" deriz, diye bekliyoruz. Maalesef yok. Bir gazeteci olarak, bir televizyoncu olarak şu anda *kıymetli okuyucularıma*...

konsa okuyabilecek kadar çok zamanımız yok. Bu nedenle ben okuyucunun önüne okunası kitaplar

Keşke anlatabilseydim sana, insanın içinden
bir parça koptuğunda neler hissettiğini.

-Putlar Yekürken, Oğan Bolcağı

6. Kitaplarınız ilk bakışta biyografi gibi gözükse de aslında asıl kahramanları anlatırken o dönemi kucaklıyorsunuz. Sırada yazmayı planladığınız dönem ya da kişi kimler olacak diye sorsam ve böylece önümüzdeki yıllarda çıkacak kitaplarınız hakkında bize ufak da olsa tüyü vermiş olursanız. Bu mümkün mü?

Söylediğiniz doğru, yazdıklarımın bir kısmı biyografik romanlar ama ben onlara "arka planında tarih olan romanlar" olarak da bakıyorum. Öte yandan tarihsel romanlarımda da yaşadıkları dönemlere imzasını atmış insanları bulundurmaya çalışıyorum... Önüne koyacağımı yine böyle bir "iş" olacak ama henüz tam olarak ne üzerinde çalışacağımıza karar vermedim. Bir sürü proje var masamın üzerinde. Onun için şu anda ne söylesem yalan olur.

3. En Hüzünlü Eylül, kitabınız henüz yeni denecek kadar kısa bir zaman önce çıktı; temmuz ayında ve ben 15. Baskısını aldım bu

aşık. Komşularının oğlu Yorgo'yu seviyor. Yorgo da ona aşık haliyle. Güzel bir kız Suzan. Ailesinin bi-

etmeye çalışırken görüyoruz. Hayal kırıklıklarıyla birlikte...

4. Ben sizin kitaplarınızı okumak için kendime özel zamanlar yaratıyorum, çünkü sizin kitaplarınız öyle her yerde "ol eline oku" olmuyor! Sizin kitaplarını okuyucuyu alıp içine hapsediyor. Onu bir güzel okuyor, seviyor ve sonra okuyucunun elinden tutup romanda geçen olayları an be an yaşıyor. Tarihini derinliklerine götürüyor. Bunu yapabilen çok az sayıda yazar var, siz bunu nasıl başarıyorsunuz?

Keşke anlatabilseydim
bir parça koptuğu

-Putolur Yoktur-

The image shows the cover of the book 'Putolur Yoktur' by Cihan Polat. The cover is yellow with a black and white photograph of a person's face in the bottom right corner. The title 'PUTOLUR YOKTUR' is written in large, bold, black letters. Above the title, the author's name 'CIHAN POLAT' is visible. There is also a small red logo or emblem at the top left of the cover.

...n sana, insanın içinden
da neler hissettiğini.

Osman Bolcalgil

The image shows the cover of a book titled 'KARAKÖN' by Osman Bolcalgil. The cover is yellow with a black and white photograph of a person's face. The title 'KARAKÖN' is written in large, bold, black letters. The author's name 'OSMAN BOLCALGİL' is written in smaller letters at the top. There is a small logo in the bottom left corner.

şahane bir şey ama henüz okumasını bitiremedim. Bu kitabınızda da bir kadın var, adı "Suzan". Bize biraz Suzan'ı anlatır mısınız? Suzan bizim 50'li 60'lı

riciği. Üzerinde çalışılmış, çaba gösterilmiş bir çocuk ve genç... Kitapta onu biraz büyürken ama daha çok üniversite yıllarında görüyoruz... 6-7 Eylül

rum. Düşünün, en çok okuyanımız bile, hayatımız boyunca üç-dört bin kitaptan fazlasını okuyamayacak. Buna karşılık milyonlarca kitap yayınlanmış durumda. Ardı sıra venileri

konulmasını, ona haksızlık edilmemesini istiyorum. Bunun için ilkin içeriği önemsiyorum ikincisi de yazımı. İki konuda da şanslı olduğumu düşünüy-

bir alt-üst oluş süreci...
Düşünsenize, yarın bu
hastalığa yakalanabilir ve
ölebiliriz. Her gün yakın-
larımızın ölüm haberlerini
alıyoruz... Bu durum tabi-